

Bizonyságtétel

Nehezen szántam el magam a bizonyságtételre. Mint Jónás, én is mindenféle okokat találtam, hogy miért nem kell megtennem. Nem akarom fényezni magam, keveset beszélek általában, közönség előtt meg különösen. Ilyenkor össze-vissza ugrálnak a gondolataim- sokkal gyorsabbak, mint ahogy beszélek. Olyan belső feszültség alakult ki bennem, éjjel nappal foglalkoztatott a gondolat, hogy bár első alkalommal alig volt visszajelzés, mégis a fiatalok érdekében újra megpróbálkoztam, majd a jó fogadtatás és biztatás miatt most el is mondom. Elnézést, hogy olvasom, de írásban logikusan és érthetően fogalmazok. Remélem, hogy Isten segítségével, olyan gondolatokat tudok átadni, hogy valami belőle mindenkinek a hasznára válik.

Németh László vagyok, a Derecen-Széchenyi kerti Református Egyházközség gondnoka, az ismerősöknek Laci bácsi. Kenyerem javát már megettem –ahogy mondják-, megéltem 70 esztendőt, számot vetek az elmúlt idő dolgaival, hogy mit értem el *Isten kegyelméből, segítségével és irányításával, néha kényszerítésével.* Tizenéves koromtól hitben élek. 41 élek boldog, kiegyensúlyozott házasságban. Van két gyermekem, és három unokám. Van egy kényelmes, igényesen berendezett lakásom, kertem egy szép kis házzal, amit Isten segítségével magam építettem. Megbecsült gondnoka vagyok a debreceni Széchenyi kerti gyülekezetnek. Mint projektmenedzser irányítottam –munkával és pénzzel is segítettem- a templom-, a gyülekezeti ház-, és a parókiaépítést. A templom körüli parkosítást pedig magam terveztem és kiviteleztem. Ha Isten is úgy akarja, a mamutfenyők elérhetik a torony magasságát. Kívánhatnék-e ennél többet, jobbat? Igen, de, mint ahogy később elmondom, *ára van mindennek, és mindenért meg kell dolgozni, meg kell küzdeni- legtöbbször saját magunkkal.* Most már –utólag visszatekintve az életemre- látom be, hogy Isten küldetését kellett teljesítenem. Menetközben nem láttam az utat, hogy mit kell tennem. Ha látom, hogy mikén kell keresztülmennem, lehet, hogy megfutamodtam volna. De Isten mindig visszatért az útra. Bizony én is megpróbáltam kerülőket tenni, sőt még visszafordulni is próbáltam.

Az én történetem szüleim kilenc évi boldog házassága utáni megszületéssel kezdődött. 14 hónapra megszületett öcsém, majd pár hónappal később meghalt az édesapám –aki református lelkész volt. Elköltöztünk az anyai nagyszüleinkhez, és ott hitben élők között növekedtem –nagyapám is református lelkész volt. Így visszagondolva: hitre jutásomat 10-11 éves koromban a legátusok által tanított énekekhez tudom kötni: „*Hinni taníts Uram, kérni taníts...*”, „*Nincs már szívem félelmére, nézni sírom fenekére...*”, „*Isten élő lelke jöjj, áldva szállj le rám...*”. Próza dolgok is történtek: a nagyapámtól kaptam két olyan faltól-falig pofont a cigarettázás kipróbálásáért, mint a legnagyobb gyermek. Akkor nagyon zokon esett, de máig hálás vagyok érte, mert sohasem kísértett meg a dohányzás, sem más káros szenvedély. A nagyszüleim megbetegedtek, meghaltak, és átköltöztünk az apai nagyszüleinkhez. Ez a nagyapám is református lelkész volt, akkor már nyugdíjas. A költözés ideje- a már sokak által is csak hírből ismert- az ötvenes évek volt. Az egy más világ volt. Akik azt is megtapasztalták, másként látják a mai helyzetet. Utcai kútról kellett behordani a vizet. Fát vágni, állatokat tartani, kertészkedni, kapálni, kaszálni több hektáros területen, hogy meg tudjunk élni. Sorba kellett állni a jegyre kiadott kenyérért, olajért, egyéb élelmiszerért. Így tanultam meg gyerekként keményen dolgozni. Nagyapámmal hajnali 4 órakor indultunk aratni, kapálni, stb. Nyaranta az erdőgazdálkodásban dolgoztam, hogy besegítsek a rezsiköltségekbe. Gimnáziumba Mezőtúrra kerültem kollégiumba. Itt többek között megtanultam –egy nem hívő közösségben-, hogyan lehet normális keretek között megmaradni. Az egyetem előtt, mint klerikális elem, két évig az erdőgazdaságban dolgoztam fizikai munkásként. Itt is – 18 évesen- be kellett illeszkednem az egyszerű, de kemény munkát végző fizikai munkások közé. Be kellett bizonyítani, hogy vagyok olyan

kemény legény, mint ők. Nehezen viselték el, hogy sok dologról többet tudok náluk. Sokszor próbáltak kitolni velem. Például rönkrakodáskor mindig a vastagabb, nehezebb vége jutott. Amikor rájöttem, egyet szándékosan leejtettem, mire a másik vége jól megrántotta az ott lévő kezét. A szakmai munkavégzés minden csínját-bínját ellestem, aminek később jó hasznát vettem. A paraszti bölcsesség sok dolgát megtanultam tőlük. Ma már elképzeldhetetlen, milyen körülmények voltak. Az erdészházban, ahol télen laktam, bár este befűtöttem, de reggelre az egér belefagyott a lavórba. Hófúvásakor a fejem körül glória volt a hóból, amit csak reggel vettem észre, mert a fáradtságtól olyan mélyen aludtam. Az egyetem első éve nagyon nehéz volt a két év munka után. A kezem elnehezült a nehéz fizikai munkától, jegyzetelni is nehezen tudtam, így tanultam meg a szövegekből a lényegyet kiemelni. Itt is kollégista voltam, ahol egy különleges összetartó közösségbe kerültem, amelyik ápolta a bányász és erdész összefogás, egymásért érzett felelősség hagyományait. Minden elsőévesnek volt egy negyed-ötödéves segítője. Később a tanulás már sokkal könnyebb volt. Az egyetemet saját költségemen végeztem el. Nyáron erdőgazdasági munkával, évközben vagonkirakással, tanítással kerestem meg a megélhetésemhez a pénzt. Barátokra az egyetemen találtam, de az országban bárhol szívesen segítettek a kollégák. Szerelmes –vakszerelmes- gimnazista koromban voltam. Csalódás után sokáig nem kerestem a lányok társaságát. Nagyon jó, gondoskodó édesanyám volt, igyekezett az élet dolgaira megtanítani. Miatta tiszteltem a lányokat, és nem játszottam, mint néhány társam, akik a randevúkat nem tudták nyilvántartani. A párválasztásról még könyvet is olvastam, ami segített elkerülni a csapdákat. Az egyetem befejezése előtt egy komoly kapcsolatom volt. Utólag láttam, hogy Isten másképp akarta. Egyetem után három évig a nagyszüleimet ápoltam munka mellett. Így nehéz volt a társkeresés, már csak bemutatáson keresztül volt rá lehetőség. *A feleségemet, sok imádkozás után, Isten segítségével találtam meg.* Egy közös ismerős mutatott be bennünket egymásnak, és két óra alatt minden alapvető dolgot meg tudtunk beszélni. A legnehezebb probléma a vallásbeli különbség volt, valamint mindketten határozott egyéniségek vagyunk. „Két éles kard nehezen fér egy hüvelybe”. A valláson kívül a letelepedés volt a kardinális kérdés, miután feleségem sebész szeretett volna lenni – bár vidéken mindkettőnknek volt családi lakása- Debrecenben albérletben kezdtünk. Az örökségeinkből és kölcsönökből elkezdtük a közös otthonunkat megépíteni. A lelki otthont is kerestem Debrecenben, sok lehetőség lévén egyik templomból a másikba mentem. Ekkor Szabó Dániel, gyermekkori atyai barátom, a Széchenyi kertbe került lelkésznek. Én is odacsatlakoztam, ahol rövidesen presbiter, majd gondnok lettem. Kezdtem nyeregben érezni magam, de jött a váratlan figyelmeztetés: a második lányom értelmi fogyatékosnak született. Nem értettük, hogy miért kaptunk ilyen nehéz feladatot. Utóbb jöttem rá, hogy más irányt vett volna az életünk, ha minden rendben van. A munkahelyeinken sem kényeztettek el bennünket a rosszindulatú főnökök, a sok éjszakai és nappali ügyelettel. Így teljes státuszú szülővé váltam –a szülésen, szoptatáson kívül mindent el kellett végezni, ebben is profi lettem. Legnagyobb elismerés a lányomtól, hogy picit koruktól rám bízta a gyerekeit, mert tudta, hogy jó kezekben vannak. A fiataloknak többet beszéltem a társkeresésről és a házasságról, de ez utóbbiról itt is elmondok néhány alapvető tapasztalatot. *Mi a fontos a házasságban?*

- A legtöbb, illetve a lényeges dolgokban legyen megegyezés, egyetértés
- Kérni kell Istent, hogy amit meg lehet változtatni –leginkább önmagunkban. Amit nem tudunk megváltoztatni, azt el tudjuk viselni. Adjon bölcsességet, hogy a kettőt fel tudjam ismerni.
- Tudjunk megbocsájtani: „*ne menjen le a nap a te haragoddal*” (Ef.4,26.), mert minél tovább tart, annál rombolóbb. Meg kell beszélni türelmesen a problémákat.
- A falumban történt: a férj a disznóölés előtti nap elment hívogatni a disznótorba az ismerősöket, majd a disznóölés (más)napján délelőtt igyekezett haza, mire a felesége alaposan összeszidta. Erre a férj úgy válaszolt, ami azóta nálunk is szállóige késés esetén: „már mindenképpen jöttem, csak hogy hamarabb lássalak kedves feleségem” –és már meg is volt a kibékülés.
- A terheket meg kell osztani.

- Tisztelni kell egymás másságait –mi a vallási különbséget. Miután mindketten határozottan ragaszkodtunk a vallásunkhoz, úgy oldottuk meg, hogy magánügyként kezeljük, nem akarjuk megtéríteni egymást, inkább segítjük egymást, hogy mindenki gyakorolhassa időben a vallását.
- Beszéljük meg a problémákat békésen, hogy elkerülhessük a dolgok elmérgesedését.
- Szeressük magunkat, nem önzésről van szó, mert ha magunkat nem szeretjük, nem becsüljük, hogyan tudnánk mást szeretni?

Az imádságról. Emberé a munka, Istené az áldás –ilyen címmel könyvet olvastam, és meggyőződésemmé vált. *IMÁDKOZZÁL ÉS DOLGOZZÁL*. Ne a sült galambért imádkozzunk –ezt teljesíti Isten a legritkábban, tapasztalatom szerint. Én a legtöbbet útmutatásért imádkoztam, hogy merre induljak, mit tegyek, és mit ne tegyek. Így tettem a templomépítés gondolatának felmerülésekor is. Szükségesnek, de gyakorlati emberként kezdetben megvalósíthatatlannak tartottam. Majd Szabó Dániel lelkipásztor az önkormányzatnál elérte, hogy a telket ingyen megkapjuk. Ettől kezdve komolyan foglalkoztam a megvalósítás lehetőségével. Szabó Dani bácsit nagyon szerettem, de tudtam, hogy vele nem tudunk templomot építeni, ezért Papp Attila presbiter testvéremmel elindultunk új lelkészt keresni. Végül Kocsis Elemér püspök úr javaslatára Jenei Zoltán nagytiszteletű úrékhoz, ahol a megbeszélésen őszintén feltártuk az egyházközség helyzetét, ami akkor igen elszomorító volt, anyagi és emberi szempontból egyaránt. Néhány nap múlva –Isten akaratából- felvállalta a gyülekezet- és templomépítést, annak ellenére, hogy tudta, hogy még asz első havi fizetésre sincs pénz a kasszában. Jól tudtunk együtt dolgozni, Isten segítségével. Ő munkálkodott a lelki építésben, az adminisztrációban, a pénzgyűjtésben –pályázatok írásában, stb.- a kivitelezést én irányítottam. Voltak fennakadások. Akkor azt mondtam, amit a régi parasztember, amikor felvállalt valamit: „ha felkötöttük a kolompot, akkor rázni kell. Ha járomba hajtottuk a fejünket, akkor húzni kell a szekeret.” Isten segítségével megépült a templom, a gyülekezeti ház, később a parókia is. A parkot én terveztem és kiviteleztem. Sikerült több különleges növényt beszerezni: mamutfenyőt, kínai sorsfát, júdásfát, mocsári fenyőt. A sikeres templomépítés után úgy gondoltam, hogy Istentől jutalmat érdelek, ezzel szemben súlyos betegséget kaptam, hogy el ne bízzam magam. Nyugdíjba mentem, vállalkozó akartam lenni, de részint a betegség miatt, részben más okokból nem sikerült, mert még meg kellett szerveznem a parókiaépítést. Most pedig Isten arra buzdított, hogy adjam át szóban a 70 év tapasztalatait, pedig ez nagyon messze áll tőlem. Megbízásból kerestem egy odvas fát, amit Szabolcs megyében találtam meg. Isten akaratából a templomunk déli oldalára került, ahol azt jelképezi, hogy egy ilyen különlegesen kialakult kb. 200 éves fa is tud új hajtásokat hozni és megújulni. Ez akár családunk jelképe is lehetne.

Büszke vagyok rá, hogy Isten segítségével részt vehettem a templomépítésben, és a terület széppé varázsolásában, mindezekért, és a 70 évemért: *Istené a dicsőség!*

2013 augusztus

Németh László